

การจัการนเทศการศกษาในรเงนประณศกษาชาวเซจงหวคตาก

นายบุญธรรม พุทธิวงค์

วิทยานพนชนเ้เป็นส่วนหน่งของการศกษากานหลกสูทรปรชญากุศาสตรมหนมณท

ภาควชามรหารการศกษา

มณฑทวทยาธย รุศาลงกรณมหาวิทยาลัย

พ.ศ.2531

ISBN 974-569-516-5

ธษศทษของมณฑทวทยาธย รุศาลงกรณมหาวิทยาลัย

014468

113481080

AN EDUCATIONAL SUPERVISION MANAGEMENT
IN THE HILL TRIBES PRIMARY SCHOOLS, CHANGWAT TAK

MR. BOONTUM BUDDHISWONG

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-569-516-5

มูญธรรม พุทธิวงศ์ : การจัดการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาชาวเขา จังหวัดตาก
(AN EDUCATIONAL SUPERVISION MANAGEMENT IN THE HILL TRIBES PRIMARY
SCHOOLS, CHANGWAT TAK) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.สัจจ อุทรานันท์, 225 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาชาวเขา จังหวัดตาก โดยการศึกษาข้อมูลจากเอกสารของโรงเรียนและได้ส่งแบบสอบถามให้ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้ปฏิบัติการ จำนวน 223 ฉบับ ได้รับคืนเป็นฉบับที่สมบูรณ์ใช้ในการวิจัย จำนวน 215 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.41 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และค่าไค-สแควร์ (χ^2)

ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาชาวเขา จังหวัดตาก ได้รับการนิเทศการศึกษาจาก ผู้นิเทศภายนอกโรงเรียน ได้แก่ ศึกษานิเทศก์อำเภอ เป็นจำนวนมากที่สุด การนิเทศส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครู เช่น ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน ด้านการ สนับสนุนจากผู้นิเทศภายนอกโรงเรียนนั้น ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้ปฏิบัติการ มีความ ต้องการผู้นิเทศที่มีความรู้ ประสบการณ์ด้านการจัดการ เรียนการสอนนักเรียนชาวเขา เป็นจำนวนมากที่สุด และปัญหา อุปสรรคที่ประสบจากผู้นิเทศภายนอกโรงเรียน ได้แก่ การได้รับการนิเทศจำนวนน้อยครั้งไม่เพียงพอต่อความต้องการ

สำหรับการนิเทศจากผู้นิเทศภายในโรงเรียนนั้น ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้ ปฏิบัติการ ได้ร่วมประชุมนิเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแจ้งข่าวสารทางวิชาการ เพื่อให้คณะครูได้ถือปฏิบัติ เป็นจำนวนมากที่สุด สาเหตุสำคัญของการประชุม เกี่ยวกับการวางแผนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียน มากที่สุด ด้านการสนับสนุนการนิเทศภายในโรงเรียนนั้น ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน มีความต้องการ เพิ่มพูนความรู้ด้านการนิเทศภายในโรงเรียนและต้องการสื่อ เครื่องมือการนิเทศเป็นจำนวนมากที่สุด แต่ครู ผู้ปฏิบัติการมีความต้องการผู้นิเทศภายในโรงเรียนที่มีความรู้ ประสบการณ์ด้านการจัดการ เรียนการสอน นักเรียนชาวเขามากที่สุด และปัญหา อุปสรรคที่ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนประสบมากที่สุดในการ นิเทศภายในโรงเรียน ได้แก่ ขาดสื่อและเครื่องมือการนิเทศ แต่ครูผู้ปฏิบัติการได้รับการนิเทศจากผู้นิเทศ ภายในโรงเรียนจำนวนน้อยครั้งไม่เพียงพอต่อความต้องการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

BOONTUM BUDDHISWONG : AN EDUCATIONAL SUPERVISION MANAGEMENT IN THE HILL TRIBES PRIMARY SCHOOLS, CHANGWAT TAK. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. SA-NGAD UTRANAND, Ed.D., 225 PP.

The study aims at investigating the present setting of the educational supervision management in the hill tribes primary schools in Tak province. The study includes information collected from the school documents and form 223 questionnaires distributed to the school principals, deputy school principals and teachers. Two hundred and fifteen copies or 96.41 percent of questionnaire were completed and returned. The data obtained were analyzed by using frequency count, percentage and chi-square (χ^2).

Findings were:

The hill tribes primary schools were mostly supervised by external supervisors and most of supervisory activity was done in connection with teachers' instructional development, such as promoting school extracurricular activities. Most school principals, deputy school principals and teachers expressed needs for knowledgeable and experienced supervision. At the same time, problem concerning external supervision was that responsible supervisors could visit school less than school principals, deputy school principals and teachers needed.

Internal supervision performed by school principals, deputy school principals and authorized teachers was mostly in the forms of supervisory meetings for disseminating academic information. The planning of school extracurricular activities was also rated as most important. To enhance the internal supervision, most school principals and deputy school principals expressed the intention to increase knowledge in self-supervision and to acquire more instructional media and supervisory tools. On the other hand, most teachers wanted internal supervision in teaching hill tribes children from knowledgeable and experienced supervisors. The problems related to internal supervision perceived by school principals, and deputy school principals were mostly those concerning instructional media and supervisory tools while teachers pointed out that more and compatible supervisory activities should be organized for them.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาลัทธิศาสตร์
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

กิติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากท่านรองศาสตราจารย์ ดร.สังข์ อุทรานันท์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้เสนอแนะ ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา จึงขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ ดร.นิพนธ์ ไทยธานี อาจารย์ สวัสดิ์ จงกล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ ดร.บุญมี เฌยบอศ และคณาจารย์ในภาควิชาบริหารการศึกษา ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะ ในการจัดสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้กำลังใจด้วยดี

ขอบคุณหรือประโยชน์จากงานวิจัยนี้ ขอขอบแต่เพียงคำ-มารดาของผู้วิจัย และท้ายสุดนี้ ขอขอบคุณนางอารี พุทธิวงศ์ ที่ได้รับการภารกิจในครอ อบรมครูผู้วิจัยในขณะดำเนินการวิจัย และให้กำลังใจจนงานวิจัยนี้สำเร็จลงดังต่อไปนี้

บุญธรรม พุทธิวงศ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	6
วิธีดำเนินการวิจัย	7
การเก็บรวบรวมข้อมูล	8
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย	9
ลำดับขั้นในการ เสนอข้อมูล	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
ความเป็นมาของชาว เขาในประเทศไทย	11
นโยบายการจัดการศึกษาชาว เขา	12
หน่วยงานที่จัดการศึกษาชาว เขาในประเทศไทย	15
การจัดการศึกษาชาว เขา จังหวัดตาก	16
หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาชาว เขา จังหวัดตาก	18
คุณภาพการศึกษาชาว เขา จังหวัดตาก	18
ความจำเป็นในการพัฒนาการศึกษาชาว เขา จังหวัดตาก	20
ความหมายของการนิเทศการศึกษา	21
จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา	23

หลักการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน	25
บุคลากรที่ทำหน้าที่นิเทศการศึกษาในโรงเรียน	26
บทบาทหน้าที่ของบุคลากรทางกรนิเทศการศึกษา	28
งานหลักของกรนิเทศการศึกษาในโรงเรียน	30
กระบวนการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน	34
กิจกรรมกรนิเทศการศึกษาในโรงเรียน	39
ปัจจัยที่สนับสนุนกรนิเทศการศึกษาในโรงเรียน	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย	50
กลุ่มประชากร	50
กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย	51
กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	53
แบบศึกษาเอกสาร	53
แบบสอบถามผู้บริหารการศึกษา	57
แบบสอบถามครูผู้ปฏิบัติการในโรงเรียน	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	59
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	59
การนำเสนอข้อมูล	60
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ นิเทศการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาชาวเขา จังหวัด ตาก	61
ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามค้ำกรจัดการนิเทศ การศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาชาวเขา จังหวัดตาก	87

ตอนที่ 1	รายละเอียดของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	87
ตอนที่ 2	รายละเอียดของข้อมูลจากแบบสอบถามของครู ผู้ปฏิบัติการในโรงเรียน	118
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	151
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	151
	วิธีดำเนินการวิจัย	151
	สรุปผลการวิจัย	153
	ส่วนที่ 1 สรุปผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการนเทศการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาชาวเขา จังหวัดตาก	153
	ส่วนที่ 2 สรุปผลจากการวิเคราะห์แบบสอบถามของผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้ปฏิบัติการ ในโรงเรียน	158
	อภิปรายผล	169
	ส่วนที่ 1 อภิปรายผลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการนเทศ การศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาชาวเขา จังหวัด ตาก	169
	ส่วนที่ 2 อภิปรายผลจากข้อมูลจากแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้ปฏิบัติการในโรงเรียน	171
	ข้อเสนอแนะ	177
	ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป	179
	บรรณานุกรม	180
	ภาคผนวก	184
	ประวัติผู้เขียน	225

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 กลุ่มประชากร จำแนกตามหน่วยงานสังกัด	50
2 กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามหน่วยงานสังกัด ..	52
3 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและรับคืนซึ่งมีความสมบูรณ์ จำแนกตาม หน่วยงานสังกัด	53
4 จำนวนและประ เภทของ เอกสารที่ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ประชากร โดยส่วนรวมและจำแนกตามหน่วยงานสังกัด	55
5 ผู้ให้การนิเทศการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาชาวเขา จังหวัดตาก จำแนกตามหน่วยงานสังกัด	63
6 วัตถุประสงค์ของการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาชาวเขา จังหวัดตาก จำแนกตามหน่วยงานสังกัด	69
7 เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาชาวเขา จังหวัดตาก จำแนกตามหน่วยงานสังกัด	72
8 กิจกรรมที่ใช้ในการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาชาวเขา จังหวัดตาก จำแนกตามหน่วยงานสังกัด	74
9 สรุปสาระสำคัญของการจัดการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ชาวเขาจังหวัดตาก จำแนกตามหน่วยงานสังกัด	77
10 วัตถุประสงค์ของการประชุมนิเทศในโรงเรียนประถมศึกษาชาวเขา จังหวัดตาก จำแนกตามหน่วยงานสังกัด	82
11 สรุปสาระสำคัญของการประชุมนิเทศในโรงเรียนประถมศึกษาชาวเขา จังหวัดตาก จำแนกตามหน่วยงานสังกัด	84
12 จำนวนผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตาม ประเภทของโรงเรียน และตามหน่วยงานสังกัด	88
13 วุฒิทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามหน่วยงานสังกัด	90

14	จำนวนผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนที่ยอมรับว่าโรงเรียนได้รับการนิเทศจากผู้นิเทศภายนอกโรงเรียน จำนวนตามหน่วยงานสังกัด	๗2
15	จำนวนผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนที่ยอมรับว่าโรงเรียนมีความต้องการปัจจัยสนับสนุนจากผู้นิเทศภายนอกโรงเรียน จำนวนตามหน่วยงานสังกัด	98
16	จำนวนผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนที่ยอมรับว่าโรงเรียนประสบปัญหาและอุปสรรคจากการนิเทศการศึกษาของผู้นิเทศภายนอกโรงเรียน จำนวนตามหน่วยงานสังกัด	100
17	จำนวนผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนที่ได้จัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน จำนวนตามหน่วยงานสังกัด	103
18	จำนวนผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนที่ให้ความสำคัญมีส่วนร่วมในกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน จำนวนตามหน่วยงานสังกัด	109
19	จำนวนผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนที่มีความต้องการปัจจัยสนับสนุนการจัดกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน จำนวนตามหน่วยงานสังกัด	113
20	จำนวนผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบปัญหาและอุปสรรคในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน จำนวนตามหน่วยงานสังกัด	115
21	จำนวนครูผู้ปฏิบัติการในโรงเรียนที่ไม่มีโรงเรียนสาขาและที่มีโรงเรียนสาขา จำนวนตามหน่วยงานสังกัด	119
22	จำนวนครูผู้ปฏิบัติการในโรงเรียนแม่และครูผู้ปฏิบัติการในโรงเรียนสาขา จำนวนตามหน่วยงานสังกัด	121
23	ตำแหน่งหน้าที่ของครูผู้ปฏิบัติการในโรงเรียน จำนวนตามหน่วยงานสังกัด	123
24	วิถีทางการศึกษาของครูผู้ปฏิบัติการในโรงเรียน จำนวนตามหน่วยงานสังกัด	125

25	จำนวนครูผู้ปฏิบัติการในโรงเรียนที่ได้รับการนิเทศจากผู้นิเทศ ภายนอกโรงเรียน จำนวนตามหน่วยงานสังกัด	127
26	จำนวนครูผู้ปฏิบัติการในโรงเรียนที่มีความต้องการปัจจัยสนับสนุนจาก ผู้นิเทศภายนอกโรงเรียน จำนวนตามหน่วยงานสังกัด	133
27	จำนวนครูผู้ปฏิบัติการในโรงเรียนที่ประสบปัญหาและอุปสรรคจากการ นิเทศการศึกษาของผู้นิเทศภายนอกโรงเรียน จำนวนตามหน่วยงาน สังกัด	135
28	จำนวนครูผู้ปฏิบัติการในโรงเรียนที่ได้รับการนิเทศจากผู้นิเทศภายใน โรงเรียน จำนวนตามหน่วยงานสังกัด	137
29	จำนวนครูผู้ปฏิบัติการในโรงเรียนที่มีส่วนร่วมในกระบวนการ การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน จำนวนตามหน่วยงานสังกัด ...	144
30	จำนวนครูผู้ปฏิบัติการในโรงเรียนที่มีความต้องการปัจจัยสนับสนุนจาก ผู้นิเทศภายในโรงเรียน จำนวนตามหน่วยงานสังกัด	147
31	จำนวนครูผู้ปฏิบัติการในโรงเรียนที่ประสบปัญหาและอุปสรรคจากการ นิเทศภายในโรงเรียน จำนวนตามหน่วยงานสังกัด	149

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย